

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету економіки і управління

Віталій КАРПЕНКО

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

24 червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Податкова система

Назва дисципліни

Галузь знань 07 – Управління та адміністрування

Спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Рівень вищої освіти – Перший бакалаврський

Освітньо-професійна програма – Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Обсяг дисципліни – 5 кредитів ЄКТС, **Шифр дисципліни** – ОПП.3.

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (цикл професійної підготовки)

Факультет – Економіки і управління

Кафедра – Фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	2	3	5	150	50	16		34		100				+
З	2	3	5	150	12	6		6		138				+

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Робоча програма складена

Підпис(и) автора(ів)

канд. екон. наук доц. Леся МАТВІЙЧУК

Науковий ступінь, учене звання, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора(ів)

Схвалена на засіданні кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

Протокол від 17 червня 2025 р. № 1а

Зав. кафедри

Підпис

Ніла ХРУЩ

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету економіки і управління

Голова вченої ради факультету

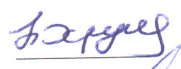
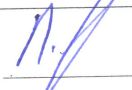
Підпис

Віталій КАРПЕНКО

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Хмельницький 2025

2 ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ініціали, прізвище
Завідувач кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, д-р. екон. наук, проф.	Факультет економіки і управління		Ніла ХРУЩ
Гарант освітньо-професійної програми, канд. екон. наук, доц.	Факультет економіки і управління		Леся МАТВІЙЧУК
Декан	Факультет економіки і управління		Віталій КАРПЕНКО

3 ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Податкова система» є однією із фахових дисциплін і займає провідне місце у підготовці фахівців освітнього рівня «бакалавр» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа страхування та фондовий ринок» за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа страхування та фондовий ринок».

Пререквізити – макро- та мікроекономіка, фінанси.

Кореквізити – фінанси підприємств, страхування та фінанси страхових організацій, переддипломна практика, кваліфікаційна робота.

Відповідно до **Стандарту вищої освіти** із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

– **компетентності**. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК13); Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування) (ФК03); Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку; ФК07. Здатність скласти та аналізувати фінансову звітність (ФК05); Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування (ФК08); Здатність ідентифікувати та оцінювати ризики у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, обґрунтовувати професійні рішення з врахуванням сучасних тенденцій, які характеризуються невизначеністю (ФК12).

– **програмні результати навчання**. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування (ПРН 04); володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування) (ПРН 05); формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію (ПРН 09); володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування (ПРН 11); знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ПРН 22); вміти ідентифікувати та оцінювати ризики у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, обґрунтовувати та приймати професійні рішення з врахуванням сучасних тенденцій, які характеризуються невизначеністю (ПРН 24).

Мета дисципліни. Формування системи знань та компетентностей у студентів з теорії та практики оподаткування, засвоєння основ роботи державних органів системи оподаткування, особливостей функціонування податкової системи України та методичних основ щодо справляння податків і зборів.

Предмет дисципліни. Складові податкової системи та особливості податкового регулювання діяльності фізичних і юридичних осіб в Україні.

Завдання дисципліни. Вивчення закономірностей у сфері податкових відносин держави, формування теоретичних знань та практичних навичок із застосування організаційних та методичних прийомів оподаткування, засвоєння правових аспектів визначення платників податків, об'єктів і бази оподаткування. оволодіння методиками визначення та розрахунку податкових зобов'язань, сплати податків до бюджету.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: знати механізм функціонування податкової системи; використовувати теоретичні знання для визначення об'єктів оподаткування та податкової бази; пояснювати права та обов'язки платників податків та контролюючих органів; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати; вміло застосовувати податкові пільги та ставки; обчислювати суму податкових зобов'язань за податками та зборами;

володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у податковій сфері; оцінювати рівень податкового навантаження як на мікро- так і на макрорівні; правильно заповнювати податкову звітність.

4 Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:					
	Денна форма			Заочна форма		
	Лекції	Прак-тичні заняття	СРС	Лекції	Прак-тичні заняття	СРС
Тема 1. Сутність, види податків, організація податкової системи.	2	4	8	2	2	16
Тема 2. Податкова політика, Державна податкова служба.	2	6	14			20
Тема 3. Непрямі податки.	2	6	23	2	2	17
Тема 4. Податок на прибуток підприємств.	2	2	7			15
Тема 5. Податок на доходи фізичних осіб.	2	2	7			15
Тема 6. Податок на майно.	2	4	12	2	2	19
Тема 7. Спрощена система оподаткування.	2	2	6			16
Тема 8. Інші податки.	2	8	23			20
Разом	16	34	100	6	6	138

5 Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	Сутність, види податків, організація податкової системи. Соціально-економічний зміст та призначення податків. Функції податків. Елементи оподаткування та їх характеристика. Класифікація податків. Податкова система та її характеристика. Склад податкової системи України. Принципи побудови системи оподаткування. Літ.: [1] с. 8-39; с. 44-76; [2] с. 7-33; с. 33-57; [3]; [4]; [5] с. 5-35; с. 61-77	2
2	Податкова політика, Державна податкова служба. Сутність, цілі, методи податкової політики. Види податкової політики. Загальні принципи організації Державної податкової служби. Структура Державної податкової служби. Функції та завдання Державної податкової служби. Облік платників податків. Літ.: [1] с. 48-75; [2] с. 57-90; [5] с. 37-58, с. 77-91	2
3	Непрямі податки. Загальна характеристика та сутність непрямих податків. Податок на додану вартість. Акцизний податок. Мито. Літ.: [1] с. 152-178; [2] с. 90-109; [5] с. 109-141	2
4	Податок на прибуток підприємств. Економічна сутність та форми оподаткування прибутку юридичних осіб. Платники та ставки податку. Об'єкт та база оподаткування податку. Порядок розрахунку об'єкта оподаткування податку на прибуток підприємств. Податкові періоди, порядок обчислення та сплати податку на прибуток підприємств. Літ.: [1] с. 113-149; [2] с. 142-158; [5] с. 205-238	2
5	Податок на доходи фізичних осіб. Сутність оподаткування доходів фізичних осіб в Україні. Платники податку та об'єкт оподаткування. База оподаткування та ставки податку. Податкова знижка. Податкова соціальна пільга. Оподаткування операцій особливого виду. Порядок подання річної декларації	2

	про майновий стан і доходи. Літ.: [1] с. 78-108; [2] с. 158-175; [3]; [5] с. 238-275	
6	Податок на майно. Податок на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки. Транспортний податок. Туристичний збір. Плата за землю. Збір за місця для паркування транспортних засобів. Літ.: [1] с. 261-269; [2] с. 199-215; [5] с. 311-323	2
7	Спрощена система оподаткування. Загальна характеристика спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності. Порядок визначення доходів платників єдиного податку та їх склад. Ставки єдиного податку та строки його сплати. Особливості визначення податкового періоду і порядку декларування податку. Літ.: [1] с. 274-284; [2] с. 215-235; [5] с. 235-261	2
8	Інші податки. Рентна плата. Екологічний податок. Літ.: [1] с. 230-253; 286-289; [2] с. 175-199; [5] с. 278-307, 325-333	2
Разом:		16

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми здобуття освіти

Номер лекції	Тема лекції	Кількість годин
1	Сутність податків, податкова система та податкова політика Літ.: [1] с. 8-39; с. 44-76; [2] с. 7-33; с. 33-57; [3]; [4]; [5] с. 5-35; с. 61-91	2
2	Непрямі та прямі податки. Літ.: [1] с. 113-178; [2] с. 142-158; [5] с. 109-275	2
3	Інші податки. Літ.: [1] с. 230-269; 286-289; [2] с. 175-235; [5] с. 278-307, 325-333	2
Разом		6

5.2 Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів денної форми здобуття освіти

№ практичного заняття	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	Сутність та види податків. Літ.: [1] с. 8-39; [2] с. 7-33; [3]; [4]; [5] с. 5-35	2
2	Організація податкової системи. Літ.: [1] с. 44-76; [2] с. 33-57; [4]; [5] с. 61-77	2
3	Податкова політика в системі державного регулювання економіки. Літ.: [1] с. 48-60; [2] с. 57-90; [5] с. 37-58	2
4	Державна податкова служба України. Літ.: [1] с. 68-75; [2] с. 57-90; [3]; [5] с. 77-91	2
5	Облік платників податків. Літ.: [1] с. 62-70; [3]; [4]	2
6	Податок на додану вартість. Літ.: [1] с. 152-178; [2] с. 90-109; [5] с. 109-141	2
7	Акцизний податок. Літ.: [1] с. 189-210; [2] с. 109-125; [3]; [5] с. 140-172	2
8	Мито.	2

	Літ.: [1] с. 213-230; [2] с. 125-142; [4]; [5] с. 172-188	
9	Податок на прибуток підприємств. Літ.: [1] с. 113-149; [2] с. 142-158; [5] с. 205-238	2
10	Податок на доходи фізичних осіб. Літ.: [1] с. 78-108; [2] с. 158-175; [3]; [5] с. 238-275	2
11	Податок на майно. Літ.: [1] с. 261-269; [2] с. 199-215; [5] с. 311-323	2
12	Місцеві збори. Літ.: [1] с. 261-269; [2] с. 199-215; [5] с. 311-323	2
13	Спрощена система оподаткування. Літ.: [1] с. 274-284; [2] с. 215-235; [5] с. 235-261	2
14	Рентна плата. Літ.: [1] с. 230-248; [2] с. 185-199; [5] с. 278-307	2
15	Екологічний податок. Літ.: [1] с. 251-253, 286-289; [2] с. 175-185; [5] с. 299-307; 325-333	2
16	Особливості оподаткування у спеціальних (вільних) економічних зонах та подвійне оподаткування. Літ.: [1] с. 251-253, 286-289; [2]	2
17	Особливості оподаткування у спеціальних (вільних) економічних зонах та подвійне оподаткування. Літ.: [1] с. 251-253, 286-289; [2]	2
Разом		34

Перелік практичних занять для студентів заочної форми здобуття освіти

№ практичного заняття	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	Сутність податків, податкова система та податкова політика Літ.: [1] с. 8-39; с. 44-76; [2] с. 7-33; с. 33-57; [3]; [4]; [5] с. 5-35; с. 61-91	2
2	Непрямі та прямі податки. Літ.: [1] с. 113-178; [2] с. 142-158; [5] с. 109-275	2
3	Інші податки. Літ.: [1] с. 230-269; 286-289; [2] с. 175-235; [5] с. 278-307, 325-333	2
Разом		6

5.3 Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів усіх форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять, виконанні індивідуальних завдань, тестування з теоретичного матеріалу тощо. В межах самостійної роботи здобувачі денної форми навчання виконують індивідуальне домашнє завдання (ІДЗ). Тематика ІДЗ та вимоги щодо його виконання представлені в Модульному середовищі для навчання <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=5444>. Студенти заочної форми здобуття освіти виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які розміщено Модульному середовищі для навчання <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=5444>. Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального завдання здійснюється

викладачем згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

Зміст самостійної роботи студентів денної форми здобуття освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т1, підготовка до практичного заняття.	4
2	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т1, підготовка до практичного заняття.	4
3	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2, підготовка до практичного заняття.	4
4	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2, підготовка до практичного заняття, вибір теми ІДЗ.	4
5	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2, підготовка до практичного заняття, виконання ІДЗ.	6
6	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття, виконання ІДЗ.	7
7	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття, виконання ІДЗ.	7
8	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття, підготовка до тестового контролю (ТК 1).	9
9	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т4, підготовка до практичного заняття, виконання ІДЗ.	7
10	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т5, підготовка до практичного заняття, виконання ІДЗ.	7
11	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т6, підготовка до практичного заняття, виконання ІДЗ.	6
12	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т6, підготовка до практичного заняття, виконання ІДЗ.	6
13	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т7, підготовка до практичного заняття, виконання ІДЗ.	6
14	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8, підготовка до практичного заняття.	4
15	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8, підготовка до практичного заняття, презентація ІДЗ.	8
16	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8, підготовка до практичного заняття.	4
17	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8, підготовка до тестового контролю (ТК 2).	7
Разом		100

6 Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій та методів навчання, зокрема: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні заняття (з використанням пояснювально-ілюстративних, частково-пошукових, інтерактивних методів, кейс-методів, методів демонстрування тощо); самостійна робота (робота над засвоєнням теоретичного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання індивідуального завдання) з використанням інформаційно-комунікаційних та технологій дистанційного навчання (сервіс для проведення онлайн конференцій Zoom, Модульне середовище для навчання тощо).

7 Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу, в т.ч. з використанням Модульного середовища для навчання.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу;
- оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (участь у обговоренні ситуацій, кейсів, самостійні роботи тощо);
- оцінювання результатів виконання індивідуального домашнього завдання та його презентації.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контролю, який проводиться з усього матеріалу дисципліни за білетами, попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, не допускається до семестрового контролю, поки не виконає обсяг роботи, передбачений Робочою програмою. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу) з усіх видів поточного контролю і не склав іспит, вважається таким, який має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (опанування теоретичного матеріалу з теми, активна робота на занятті, вирішення ситуаційних завдань, участь у обговоренні виконаних індивідуальних домашніх занять).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його презентацією у терміни, встановлені графіком самостійної роботи. У якості ІДЗ здобувач може підготувати презентацію або реферат на одну з запропонованих тем при дотриманні узгоджених з викладачем термінів його виконання.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, що розміщені на

доступних платформах (<https://prometheus.org.ua/>, <https://ugf.academy/>, <https://impactorium.org/uk/>, <https://vumonline.ua/>, <https://www.coursera.org/>), які сприяють формування компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ).

9 Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю), після її оцінювання, викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її робочою програмою, кожен здобувач денної і заочної форм здобуття освіти може набрати до 100 балів. Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного контролю набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів *денної* форми здобуття освіти у 3 семестрі

Аудиторна робота								Контрольні заходи		Самостійна робота	Семестровий контроль	Разом
Третій семестр												Сума балів
Практичні заняття (мінімум – 8 контрольних точок)								Тестовий контроль:		ІДЗ*	Іспит	
1-2	3-4	5-6	7-8	9-10	11-12	13-14	15-17	Т*1-4	Т 5-8			
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)												
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	6-10	24-40	60-100**
24-40								6-10		6-10	24-40	

Примітка: *ІДЗ – індивідуальне домашнє завдання; Т* – тема навчальної дисципліни;

**За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми здобуття освіти

Аудиторна робота			Самостійна, індивідуальна робота			Семестровий контроль		Разом	
Третій семестр									Сума балів
Практичне заняття			Контрольна робота		Тестовий контроль		Іспит		
1	2	3	Якість виконання	Захист роботи	T1-4	T5-6			
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)									
3-5	3-5	3-5	12-20	3-5	3-5	3-5	30-50	60-100	
9-15			15-25		6-10		30-50		

Оцінювання якості виконання контрольної роботи студентами заочної форми здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання трьох завдань – два теоретичних і одне – практичне. Зміст завдань до виконання контрольної роботи розміщено в Модульному середовищі для навчання <https://msn.khmn.edu.ua/course/view.php?id=5444>. При оцінюванні контрольної роботи враховуються якість її виконання та захист, кожен з цих показників оцінюються максимально: кожне з теоретичних завдань – 5 балами, практичне завдання 10 балами, загальна максимальна сума балів становить 20. Критерії оцінювання контрольної роботи:

Таблиця – Розподіл балів між завданнями контрольної роботи здобувача вищої освіти

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал	Потенційні позитивні бали* (середній бал)	Максимальний (високий) бал
Теоретичне питання № 1	3	4	5
Теоретичне питання № 2	3	4	5
Практичне завдання	6	8	10
Всього балів	12		20

Примітка. *Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (12 балів) та максимального (20 балів), знаходиться в межах 13-19 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється з використанням нижченаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при вирішенні ситуаційних завдань, кейсів; результати самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з вирішенням ситуаційних завдань, кейсів, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення завдань. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

Оцінювання індивідуального домашнього завдання

ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється з використанням нищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 6 балів, максимальний – 10 балів).

Таблиця – Критерії оцінювання індивідуального домашнього завдання здобувача вищої освіти

Узагальнений зміст критерія оцінювання	Сума балів за завдання
Підтверджено самостійність опрацювання інформації та проведення аналітичних досліджень, продемонстровано критичний підхід до поставленого завдання, наявність авторського бачення виокремлених проблем та подання авторські пропозиції щодо їх вирішення, продемонстровано уміння логічно, послідовно викладати власні думки, представлено якісну презентацію.	9-10
Підтверджено самостійність опрацювання інформації, проте відсутнє чітке авторське бачення наявних проблем, здобувач не повною мірою здатен сформулювати висновки з проведеного дослідження, представлено якісну презентацію.	7-8
Підтверджено самостійність опрацювання інформації, проте студент показує слабку орієнтацію у визначених результатах дослідження, не здатен сформулювати висновки, відсутня презентація результатів роботи.	0-6

При підготовці тез доповідей на конференцію у якості ІДЗ здобувач вищої освіти отримує максимальний бал (10) за його виконання.

Оцінювання результатів тестового контролю

Кожен з двох тестів, передбачених робочою програмою, складається із 25 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент за результатами тестування, складає 5.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 3 до 5 балів:

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	1–13	14–16	17–22	23–25
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-74	75-89	90-100
Кількість балів	0	3	4	5

На тестування відводиться 25 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в онлайн режимі у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (іспит)

Освітня програма передбачає підсумковий семестровий контроль з дисципліни у формі іспиту, завданням якого є системне й об'єктивне оцінювання як теоретичної, так і практичної підготовки здобувача з навчальної дисципліни. Складання іспиту відбувається за попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри білетами. Відповідно до цього в екзаменаційному білеті пропонується поєднання питань як теоретичного, так і практичного характеру.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів денної форми здобуття освіти (40 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10

Практичне завдання	12	16	20
Разом:	24		40

Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (24 бали) та максимального (40 балів), знаходиться в межах 25-39 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів заочної форми здобуття освіти (50 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	8	12	15
Теоретичне питання № 2	8	12	15
Практичне завдання	14	16	20
Разом:	30		50

Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (30 балів) та максимального (50 балів), знаходиться в межах 31-49 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище (**Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти**).

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведений нижче таблиці.

Семестровий іспит виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного та підсумкового контролю, знаходиться у межах від 60 до

100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

10 Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Сутність податків, види та функції податків.
2. Податкова політика, її зміст.
3. Податкова система та принципи її побудови.
4. Загальнодержавні та місцеві податки та збори.
5. Платники податків, їх обов'язки, права та відповідальність.
6. Організаційна структура та функції державних податкових органів.
7. Сутність та фіскальна роль ПДВ.
8. Платники ПДВ та порядок їх реєстрації.
9. Об'єкт, база оподаткування, ставки ПДВ.
10. Порядок обчислення і сплати ПДВ: податкове зобов'язання та податковий кредит, дата виникнення податкового зобов'язання.
11. Суть і призначення акцизного податку.
12. Платники, база та об'єкт оподаткування акцизним податком.
13. Підакцизні товари та ставки акцизного податку.
14. Пільги з акцизного податку.
15. Сутність та види мита.
17. Суть податку на доходи фізичних осіб.
18. Елементи податку: платники податку, база та об'єкт оподаткування ПДФО.
19. Податкова знижка та підстави для її нарахування.
20. Ставки податку на доходи фізичних осіб, порядок нарахування, утримання та сплати податку до бюджету.
21. Особливості оподаткування доходів фізичних осіб, одержаних з інших джерел.
22. Податок на прибуток підприємств: сутність, ставки податку та особливості справляння.
23. Спрощена система оподаткування.
24. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, порядок обчислення та сплати, звітність платників.
25. Туристичний збір, порядок обчислення та сплати, звітність платників.
26. Екологічний податок, порядок обчислення і сплати.
27. Платники, об'єкт і ставки мита.
28. Порядок нарахування та сплати мита.
29. Облік платників податків.
30. Непряме оподаткування в Україні.
31. Особливості проведення прямого оподаткування в Україні.
32. Амортизація основних фондів та її вплив на об'єкт оподаткування податком на прибуток.
33. Застосування спрощених режимів оподаткування підприємницької діяльності в Україні
34. Особливості оподаткування у спеціальних (вільних) економічних зонах
35. Подвійне оподаткування.

11 Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Податкова система» забезпечений необхідними навчально-методичними матеріалами, що розміщені в Модульному середовищі для навчання:

- 1 Курс «Податкова система». <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=5444>.

12 Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни (за потреби)

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проектор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальноновживаних програм і операційних систем.

13 Рекомендована література

Основна

1. Томнюк Т. Л. Податкова система: навчальний посібник. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с.
2. Кузь В.І. Податкова система: навч. посіб. Чернівці: Чернівець. нац.ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 240 с.
3. Лютий І. О. Податкова система : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Центр учбової літератури, 2019. 456 с.
4. Податкова система: підручник / З.С. Варналій, М.В. Романюк ; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ : Знання України, 2019. 567с.
5. Податкова система: Навчальний посібник / [Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін.]; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
6. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755 (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

Додаткова

7. Андрущенко В.Л. Податкова система: Навчальний посібник. Київ. Центр учбової літератури, 2017. 416 с.
8. Воронська О. О. Податки в Україні: від теорії до практики: Навчальний курс. К.: Акцент ПП, 2018. 464 с.
9. Податкова система: навчальний посібник / Ю. Б. Іванов, В. Ф. Тищенко, О. Є. Найденко та ін. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 408 с.
10. Податкова система [Електронний ресурс] : навчальний посібник / Ю. Б. Іванов, В. Ф. Тищенко, О. Є. Найденко та ін. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 408 с.
11. Податкові системи зарубіжних країн: навчальний посібник / М. І. Карлін. – К.: Видавничий дім «КОНДОР», 2018. 368 с.
12. Матвійчук Л.О., Лопатовська О.О., Мельничук І.І., Хома Д.М. Податкові новації в умовах воєнного стану: законодавчі зміни та підходи до управління податковими ризиками. *Modern Economics*. 2025. № 49(2025). С. 148-153.
13. Матвійчук Л., Антошевська Д. Страхові інструменти в системі управління податковими ризиками вітчизняних суб'єктів господарювання. *Modeling The Development Of The Economic Systems*. 2024. №2. С.121-126
14. Матвійчук Л.О., Олійник Л.В. Трансформація податкової системи України: нові виклики для бізнесу. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. №11. С.31-36
15. Матвійчук Л., Олійник Л. Податкове навантаження вітчизняних підприємств в умовах воєнного стану: методичний аспект. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2022. № 3. С. 192-198.

14 Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека університету. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://library.khmnu.edu.ua/>.
2. Інституційний репозитарій ХНУ. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>.
3. Модульне середовище для навчання. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/>